



DOĞADA BU AY



Avrupa'nın En Büyük Kuş Gözlem Etkinliğine Katılmak İster misiniz?

Şubat ayında bahardan söz etmemiz size şaşırtıcı gelebilir. Hem de havalar hâlâ soğukken! Oysa bahar gelişini hissettirmeye başladı. Nasıl mı? Habercileri sayesinde elbette. Kış yolculuklarından dönen ebabil, kırlangıç, leylek ve guguk kuşları gibi kuşlar gerçek birer ilkbahar habercisidir. İlkbaharın gelişi, Avrupa'da her yıl "Yaşayan Bahar" adlı bir etkinlikle kutlanır. İşin en güzel yanı, sizler de bu etkinliğe katılabilirsiniz. Bunu nasıl yapacağınızı öğrenmek için yazımızı okumayı sürdürün.

"Yaşayan Bahar" etkinliği, tüm Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilen en geniş kapsamlı kuş gözlem etkinliğidir. Bu etkinliğe hepiniz katılabilirsiniz. Yapmanız gereken tek şey, güney ülkelerinden dönen guguk kuşu, kırlangıç, ebabil ve leylekleri gözlemlemek ve www.springalive.net adresindeki gözlem formunu doldurmak. Peki, bu yaptığınız ne işe yarayacak? Çok sayıda kişi tarafından yapılan basit gözlemler, kuş göçleri hakkında çok önemli bilgiler sağlar. Bunun için de çok sayıda insanın işbirliği gerekir. Birkaç yıl süren bu tip çalışmalar sonucunda, kuşların geliş tarihleri, iklim değişiklikleri, kuşların ge-

liş tarihleri arasındaki yıllık farklılıklarla ilgili bilgiler ortaya çıkarılır. "Yaşayan Bahar" etkinliği kapsamında kaydedilen gözlemlerin de Uluslararası Kuşları Koruma Kurumu tarafından araştırma yapmak üzere kullanılması planlanıyor. Amaç, Avrupa'ya dönen tüm kuşların sayılarını tek tek hesaplamak. Kuşların sayılarını tek tek hesaplamak normalde imkânsız bir şey. Ancak her yıl aynı yöntemi uygulayarak ve gelen gözlemleri inceleyerek bu kısmen de olsa başarılabilir. Tüm bu yazdıklarımızdan anlayacağınız gibi, bu önemli çalışmanın gerçekleşmesi için sizlere çok iş düşüyor. "Yaşayan Bahar" etkinliğine katılarak hem Türkiye'de baharın gelişini kutlamış hem de gözlemlerinizi tüm Avrupa'yla paylaşmış olacaksınız.



niz. Üstelik uluslararası bir araştırmaya da önemli katkılar sağlayacaksınız. Sizin gözlemlerinizi sayesinde kuşların Avrupa'ya varış zamanlarını gösteren haritalar yapılacak. Üstelik kuş gözlemleyerek çok güzel zaman geçirecek ve baharın tadını çıkaracaksınız! Tüm bunların yanında gözlemlerinizi sonucunda elde edilen sonuçları, yine aynı siteye gire-

rek inceleyebilirsiniz. Üstelik gözlem sonuçları her hafta yenilenecek. Bu siteye girdiğinizde, tüm Avrupa ülkelerinde ve Türkiye'de ilk gözlemin nerede ve ne zaman yapıldığını görebilirsiniz. Ayrıca "Görülme zamanı" bölümünü seçerek, kuşların Türkiye'de ve size yakın alanlarda kaç kez görüldüğünü öğrenebilirsiniz.

Yaşayan Bahar Etkinliğinde Gözlemi Yapılacak Türler

Ebabil

Ebabiller kahverengidir, fakat uçarken siyah renkte görünürler. Uzun kanatları, kısa ve çatallı kuyrukları vardır. Kırlangıçlara çok benzerler.

Ancak kırlangıçlar gibi uçarken kanatlarını kıvrmazlar. Ebabilleri, özellikle akşamüstü çatıların ve evlerin üzerinde çığlıklar atarak hızla uçarken görebilirsiniz. Ebabilleri kentlerde görmek kolay, ama kırsal alanlarda görmek çok zordur. Kırsal bir alanda ebabil gördüğünüzü düşünüyorsanız, büyük bir olasılıkla kırlangıç görmüşsünüzdür. Ebabiller, yaşamlarının büyük bir kısmını uçarak geçirirler.

Guguk Kuşu

Guguk kuşları çok utangaçtır. Kendilerini kolay göstermezler, ancak seslerini duymuş olabilirsiniz. Dişiye, yuva kurmaya hazırlandığını belli etmek isteyen erkek guguk kuşu, "gu guuk, gu guuk" sesi çıkarır.

Guguk kuşları, her bahar Afrika'dan Avrupa'ya üremek için gelirler. Guguk kuşları, yumurtalarını başka kuşların yuvalarına koyarlar.

Kırlangıç

Kırlangıç, parlak koyu mavi sırtı, pas rengi boğazı, beyaz göbeği ve uzun çatallı kuyruğu olan küçük bir kuştur. Kırlangıçlar, uçtuklarında tümüyle siyah görünürler, süzülerek uçmaları ve uzun kuyrukları sayesinde onları fark etmek çok kolaydır. Genç olanlarının kuyrukları daha kısadır. Kırlangıçlar tellerin ya da binaların üzerinde oturduklarında şakiyarak gevezelik ederler. Ebabilere çok benzerler.

Leylek

Leyleklerin baş, boyun ve gövdeleri beyaz, bacakları kırmızıdır. Kanatlarında siyah bir şerit bulunur. Göz kenarlarında sürme gibi görünen küçük siyah bir şerit vardır. Erkek ve dişilerin görünüşleri aynıdır, ama erkekler dişilerden biraz büyüktür. Leylekler, yaşamlarının neredeyse yarısını yuvalarında tek bacakları üzerinde durarak geçirirler.

Burcu Meltem Arık

burcu.arik@dogadernegi.org

Kaynak:
www.birdlife.net
www.springalive.net

Sevgili Arkadaşlar, doğayla ilgili sorularınızı ve yaptığınız çalışmaları bize yollayabilirsiniz. Gönderdiklerinizin bazılarını zaman zaman köşemizde yer vereceğiz. Mektuplarınızı ve e-postalarınızı bekliyoruz. Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi Doğaya Bu Ay Köşesi/Atatürk Bulvarı/No:221/Kavaklıdere/06100/Ankara/e-posta:cocuk@tubitak.gov.tr